

Tirsdag den 26. september kl. 19.30

Lektor, mag.art., ph.d. Peter Wolsing, Syddansk Universitet

Individ, samfund og frihedsånd. Om Hegels politiske filosofi og dens aktualitet

Hegels Retsfilosofi (*Grundlinien der Philosophie des Rechts*) fra 1820 hører ubestridt til blandt de mest kontroversielle og betydningsfulde værker i den politiske filosofis historie. I Hegels eftertid afvist som et reaktionært, ideologisk forsvar for den preussiske stat og under den kolde krig af mange udråbt til ideologisk forløber for det 20. århundredes totalitære regimer, er værket de senere årtier blevet genstand for stadig mere positiv vurdering. Forskningen har for længst modereret anklagen for totalitarisme og præsenteret Hegel som en moderne, liberalt orienteret filosof. I forelæsningen præsenteres Hegels politiske filosofi ud fra denne problematik. Det er synspunktet, at striden om værkets politiske ståsted skyldes Hegels forsøg på at forene hensynet til individets frihed med indsigt i, at friheden selv har sit grundlag i samfundets moralske og historiske (sædelige) forhold. Hegels politiske filosofi er endvidere et aktuelt emne, fordi den er et forsøg på at forene liberale og konservative principper i en teori om individet og samfundet, som har ligheder med ideen bag den moderne velfærdsstat.

xxxx

**Generalforsamling i henhold til vedtægterne kl. 19 den 2. november 2017
- forud for foredraget**

Torsdag den 2. november kl. 19.30

Professor emeritus, dr.phil. Per Øhrgaard, Copenhagen Business School

Sprog og dannelse

Den, der ikke kan fremmede sprog, kan heller ikke sit eget, sagde Goethe. Det var også Goethe, som med sin roman om Wilhelm Meister i høj grad prægede

det dannelsesbegreb, der fik så stor betydning i Tyskland og dermed også i Danmark. Naturligvis kan vi ikke alle sammen lære alle mulige sprog, men vi er i dag som nation ringere stillet end for et par generationer siden, hvor flere fremmedsprog hørte til uddannelsen, og hvor sprogfagene også stod for den kulturelle orientering, som i dag er spredt ud på mange nye fag, ofte på tyndt sprogligt grundlag. Det har følger for dannelsen. Så foredraget vil dels handle om en bog, foredragsholderen har været med til at skrive (*Sprogløse verdensborgere: Om en uddannelsespolitik der forsvandt*, 2017), dels om dannelsesbegrebets opståen og noget af dets historie.

xxxx

Mandag den 27. november kl. 19.30

Dr.phil. Hans Hauge

Heidegger, nazisme, antisemitisme og den forskudte filosofiske tekst

Politiseringen af Heideggereksegesen har nået et punkt, der er uden idéhistorisk fortilfælde, skriver Peter Sloterdijk i *Was geschah im 20. Jahrhundert?* (2016). Eksegesen nøjes ikke længere med at betragte den periode på godt tre måneder, hvor han var nazistisk rektor som en kort episode i hans liv, men gør denne episode til en fortolkningsnøgle til hele forfatterskabet.

K.E. Løgstrup og et stort flertal af Heideggerelever og Heideggerforskere betragtede ikke Heidegger som nazist og slet ikke som antisemit og under ingen omstændigheder som 'racist'. Det er et nyt fænomen, at man 'afslører' fortidige tænkere på den måde. Det er netop sket for Maurice Blanchot. Hvad ville der ske, hvis man læste al filosofi, sådan som man læser Heideggers? Hvad med f.eks. Peirce eller Frege? (eller Rothacker, Gehlen osv.).

Der er også sket det i Heideggers tilfælde, at man har forskudt fortolkningen fra hans filosofiske tekster til breve og 'private' notesbøger. De bruges som fortolkningsnøgler til de filosofiske tekster. Det gælder de *Schwarze Hefte*, som dækker tiden fra, da Heidegger var en paria, til han blev stjerne (fra 1931-1948). 'Paria' fordi nazisterne ikke betragtede ham som nazist. Men når de ikke gjorde, hvorfor gør vi?

Visse passager i de *Schwarze Hefte*, omkring 13, er blevet tolket som bevis på, at Heidegger var antisemit og nazist. 0,3 procent af de tusinder af sider nævner jødedommen. Det er nærmest uforståeligt, at Heidegger skjulte, at han var nazist og antisemit i 1933. I foredraget påvises, at Heidegger næsten ikke var nazist (baseret på utallige vidner), samt at han på ingen måde var antisemit.

Tirsdag den 5. december kl. 19.30

Ekstern lektor, mag.art., ph.d. Kasper Lysemose, Syddansk Universitet

Generøsitetens genealogi

Igennem sin karriere i den europæiske idéhistories dydskataloger er generøsiteten blevet behandlet generøst. Siden Aristoteles har generationer efter hinanden begavet denne dyd med så mange hæderstitler – gavmild, gæstfri, uselvisk, barmhjertig, kærlig – at ordets herkomst næsten er gået i glemsel: for at være generøs skal man, hvis den bogstavelige betydning står til troende, ikke gøre andet end at være af fornem fødsel. Dét kan måske være et vink til en generøsitetens genealogi, der jo måtte have til opgave at betænke generøsitetens egen genese. Nietzsche, der indførte den genealogiske metode i filosofien, tog allerede vigtige skridt i den retning. Animeret heraf vil vi på egen hånd – men ikke uledsaget – vandre et stykke af moralgenealogiens forviklede og farlige stier.

xxxx

Tema for næste års sommermøde: *Eksistens hos de moderne tænkere*. 29. juli til 4. august 2018. Program følger senere.

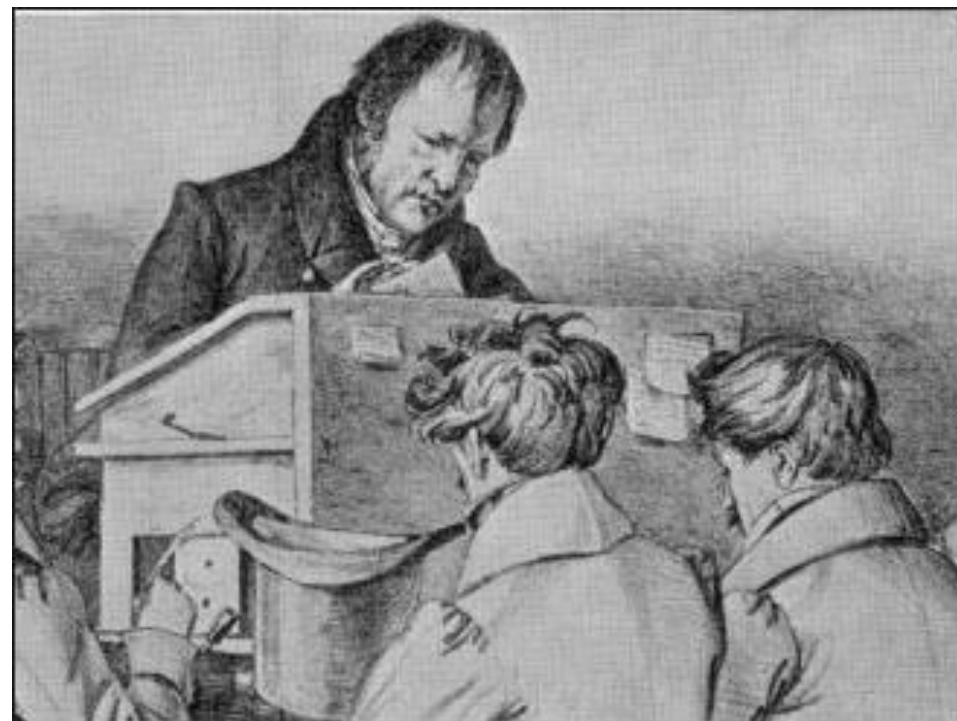
Filosofisk Forums bestyrelse: Peter Kemp 3965 7175, Benedicta Pécseli 4157 0781, Jacob Dahl Rendtorff 2961 5370, Anders Bordum 3024 3783, Lars Sandbeck 2847 4813, Ulrik Houllind Rasmussen 2896 9465, Casper Løwenstein 3095 1255, Emil Hageman Christensen 2713 7992, Mads Peter Karlsen 3879 2434, Kim Faurischou

Filosofisk Forum, c/o Center for Etik og Ret v. Peter Kemp, DPU – Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet, Campus Emdrup, Tuborgvej 164, 2400 København NV

Kontingent for 2016-2017: 200 kr. for medlemmer i arbejde, 100 kr. for studerende, pensionister m.fl.

Giro: <+01> 113-5600, bankkonto: 1551 1135600

E-mail: filosofisk-forum@filosofisk-forum.dk, www.filosofisk-forum.dk og Facebook-gruppe: Filosofisk Forum

PROGRAM FOR FILOSOFISK FORUMS FOREDRAGSRÆKKE, SEPTEMBER TIL DECEMBER 2017

